

origen cèltic de l'immediat *Beuda* si aquest vingués d'un BIUOS 'viu' correspondència cèltica del ll. *uiuus*, gr. Βίος etc., que és possible que tingués I: però fóra apuntalar l'incert amb el molt discutible, car Beuda també pot venir de BĪBĪTA 'beguda, taverna' (art. *La Beguda*, supra). Tanmateix resta la possibilitat d'enllaçar amb el cèltic K^uARIO- 'cassó, cassola' (ky. *pair*, scr. *čariš*), que no es pot refutar, ni és gaire susceptible de demostració. Queda, doncs, com idea tan plausible com indemostrable.

B) Perquè hi ha una hipòtesi més atrevida, però suggerida, quasi indefugiblement per la densa atmosfera de fonda veneració religiosa que es respira pertot en la documentació d'aquest nom i en les seves concrecions arqueològiques. Pertot el «Sant Sepulcre»; reverit i respectat per papes i grans fundadors cenobítics i comtals. Podria ser un dels nombrosos indrets, que havent estat centre religiós en temps pagans, fos consagrat per la redempció cristiana. Car ens torna a la memòria un nom PALA que apareix en molts textos pre-romans com a nom de lloses sepulcral. Seria, doncs, una VILLA o WOIKOS PAL-LARIA 'el paratge de la santíssima pala sepulcral'?

Cert que hi ha hagut força desacord i fins controvèrsia entre els entesos, quant a l'extensió geogràfica i topo-semàntica del mot; i en certs aspectes, sobre la seva proveniència nacional, i fins sobre el seu caràcter no-llatí. De tota manera, l'enllaç que alguns hi temptejaren amb el terme topogràfic *pala* 'escarpat muntanyenc' és incert i recusable, a desgrat dels fets sardocorsos aplegats per M.L. Wagner i els alpins de Tagliavini, Bertoldi, Pisani; (vegeu *DECat.* vi, 181, 13-44).

En tot cas, la brevetat del mot, i la semblança amb la lllor laminar d'una pala donen bon fonament a la negació, predominant entre els crítics: que no identifiquen *pala* 'escarpat' amb el mot llatí (jo mateix, *l. c.*). Però justament aquesta brevetat facilitava la probable concurrència amb homònims: el mot llatí en topografia muntanyenca, i un de pre-romà significat llosa pètria i enginyada humanament.

El gran fet és que PALA apareix molt repetit en les inscripcions epitàfiques en lepòntic trobades copiosament a la Vall Leventina; és sabut que el lepòntic, dialecte no sense afinitat cèltica, era encara més un llenguatge del complex sorotàptic de l'indoeuropeu. P. ex. *Salantiani, Verkalai* PALA; *Tisui, Piuotialui* PALA (ins. n° 269); i altres frases semblants en les inscr. 268a, 268b, 271, 272a. És el nom del difunt, (o dels difunts) amb datiu en -i, i PALA en nominatiu «phrase nominale ou pierre tombale pour X.»; p. ex. en la 268a, i 269 es tracta de marit i muller; la llosa 268 està inscrita per les dues cares; en una només hi era ell, a l'altra, marit i muller: morta aquesta més tard, hom aprofità la fossa i la «pala» per a tots dos (Lejeune, *Lepontica*: en 1971, pp. 80, 81, i més a la p. 82). La seva opinió etimològica és que *pala* 'llosa' «est un emprunt commun du lepontique et

du ligure au vocabulaire «mediterranéen» (ib. p. 115). Dictamen definitiu?

Perquè no ens enganyem, si això només fos lepòntic, bé. Però també en tenim proves hispàniques. *Trebo-pala* teònim en la inscr. sorotàptica de Cabeço das Fráguas, on es consagra una ovella i un porc al déu Laebo: «oilam Trebo-pala / Indi porcom Laebo, / comaia miccon Alouni ---»: (Tovar, *Et. Celt.* xi, 237-68; Coromines, *Col. Prelat. Salm.*, 1974, 370).

L'hem interpretada com 'l'esperit spectral de les parets', amb *pala* 'llosa parietal', *trebó* 'aparició', *Toudo-pala-ndaigae* (BRAH 64.306; Schmolli, *Spr.Vorkelt. Idg. Hisp.*, pp. 41, 89, 92.2), que podem entendre 'els *manes* de les lloses nacionals'. Que uns mots gall. i port. sept. *pala* 'espadat' o 'balma d'un roquer' suposin una base PALLA amb LL. com ho dona per provat, Hubschmid (*Ppyenänuwörtes vorr. Urspr.* 27) ho donaríem per bo si fossin d'origen llatí MALA > *maa*, SALA > *saa*, però el timbre diferent de la -l- sorotàptica, i la diversa cronologia de la romanització pogueren ser causa de conservació en algunes zones, de la -l-, intervocàlica.

Ara bé *Palera* es troba justament a l'altra cara de la serralada, dret al S. d'Arles de Tec on s'han trobat els Ploms sorotàptics: exactament 19 k. dret al Sud, si bé separat per altes i amples carenes: no es pot negar, doncs, la versemblança que el nom d'aquell famós sepulcre, sigui concreció de la llosa sepulcral tan ben documentada en els parlars sorotàptics de la Leventina i del Nord lusità: els *Slat* dels ploms d'Arles respon a la *Slania* i *Slaniuos* de les lepòntiques (*EntredL* ii, 159) i veg. més coincidències en el material lingüístic, d'unes i altres en ibid. a la p. 18n. Demostrat? Sí, o si es vol tan discutible com l'etim. cèltica (*A*), però més fonamentat.

Convé aportar-hi el suport, també acceptable i discutible, que hi donen uns NLL occitans. Hi ha *La Paleyra*, «domaine et bois» en el dept. Cantal, te. Murat, que figura en un doc. de 1282: *La Payleyra*, (però no serà una *yl* = oc. *elh*, que no tindria l'auvi); i hi ha *Las Palières* écart en te. de Palgouse (Amé, *Di.Top.Cantal*). En el dpt. Aude hi ha *Palairac* (c^o Monthoumet), 12 k. al NO. del nostre Tauteüll; bé sembla que sigui un nom en -ACU post-antroponímic, si és que estigui ben documentat com *Palaeragum* l'a. 842 (Sabarthès, *Di.To.*), i realment sembla que té forma semblant en un doc. de La Grassa de 1208 (*Hist. Lgd.* v, 1664); però no hi creu Ant. Thomas (*Hom. Mz. Pi.* iii, 90), quan posa de relleu que ja està ben provat amb la grafia *Palaira*, repetida en un doc. solemne de 1449: data molt primerenca per poder ser pron. imperfecta afrancesada de -ac: potser doncs, tanmateix = als *Paliere* del Cantal, i al nostre *Palera*. També potser